

משתגעין ומתלהטין ב תורה האור החיים הקדוש

פרשת וישלח תשפ"ד | גליון צב

פניני חיים

פנינים מובחרים מעובדים ומתומצתים על פי דברי רבינו

ב"ש"ם בצלאל - לע"נ הרה"ח רבי משה שמואל ב"ד בצלאל ז"ל

הַיְצִילֵנִי נָא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֵשׂוֹ. (לב, יב)

יש לפרש דחשש יעקב שתי חששות שיעמדו לזכות עשיו, הראשונה מכח רוחני, שהרי יש לו זכות אבות, ולכן ביקש "מיד אחי" שלא יעמוד לו זכות אבות. והשני הוא כח גשמי, מפני גודל תוקפו וחוזקו, וכנגד חשש זה ביקש "מיד עשיו".

קח נָא אֶת בְּרַחְמֵי אֲשֶׁר הִבָּאת לָךְ פִּי חַנּוּן אֱלֹקִים וְכִי יֵשׁ לִי לָל. (לג, יא)

קשה דהרי בסופו של דבר נחסר מרכושו בגלל המתנה, וגם מהו ההוספה "וכי יש לי כל". ויש לפרש, דרמזו כאן על בחינת הקדושה שנקראת "כל", וכשהאדם זוכה להשיג בחינה זו, אז כל מה שנחסר מנכסיו, ונשלם בעצמו, וזהו מה שאמר יעקב לעשיו שהוא זכה לבחינה זו, וגם כל האבות זכו לדרגה זו, וכמו שאמרו חז"ל (ב"ב יז, א) אברהם "בכל", יצחק "מכל" יעקב "כל", וזהו הברכה של כלל ישראל שכתוב בפרשתינו שיהיו "כחול הים" - שהוא עפר תיחוח וכשלוקחים ממנו אינו ניכר החסרון, שהוא נשלם מעצמו.

וּלְמַקְנָהּ עֲשֵׂה סֶכֶת עַל פֶּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סְפוֹת. (לג, יז)

הקשה רבינו, וכי בשביל שעשה סוכה, קרא למקום כן, ותיריך: כי עשה דבר חדש בחמתו על המקנה, מה שלא עשה כן אדם קודם, שייכין סוכה לבהמות, ולשינוי חדש קרא המקום עליו.

וַיְהִי יָמֵי יַצְחָק מְאֹד שָׁנָה וְשָׁנָיִם שָׁנָה. (לה, כח)

קשה מדוע לא כתוב "ויחי יצחק" כמו שכתוב אצל אברהם ויעקב. וכתב רבינו לתרץ דבר נורא: להיות שמיום שנולד עד העקידה לא היתה לו בת זוג ואמרו חז"ל השרוי בלא אשה שרוי בלא חיים, ומעת העקידה אמרו חז"ל שהתחילו לכהות עיניו [וסומא חשוב כמת] לזה לא הזכיר בו חיים.

אֵלֶּה בְּנֵי אֶצְרָ בְּלָקוּ וַזְּעֻן וַעֲקֹן. (לו, כז)

יש לפרש בדרך רמז, לפי מה שאמרו חז"ל שאמר הקב"ה "מפני מה בני עניים", ומשיב הקב"ה שבאמצעות היסורים והצרות שיש להם בעוה"ז, מתרבה החלק שלהם בעולם הבא באוצרות מלאים כל טוב, וזה הפירוש "אלה בני אצר" שרוצים לאצור אוצרות בעוה"ב, יקבלו על עצמם "בלהן" בהלה ופחד, "זעון" - יראה ברתת זיעה, "ועקן" - צרות, ומסיים רבינו וז"ל: ומעתה מי האיש החפץ חיים העליונים לאצור אוצרות הטוב, ימאוס בעולם הזה ובתענוגיו, ויקבל עליו בלהן וזעון ועקן [בהלה ויראה וצרות] לטוב לו כל הימים ולמלאות אוצרותיו.

מוסר חיים לקח מהפרשה במשנת רבינו

בשמי"ם ראש - לזכות ידידנו הרה"ח רבי יהודה בן שרה מרים הי"ו ווייס

לקח טוב מיעקב אבינו במעשה דינה

בפרשתנו נאמר על דינה בת יעקב שהתחתן איתה 'שכם בן חמור' והיה ליעקב צער גדול מזה. רבינו הקדוש בכמה מקומות מביא שאלת רבותינו, מדוע נענש יעקב בעונש קשה כל כך, ומביא כמה תשובות לדבר, ועם זה מפרש כמה פסוקים. ובכל תשובה יש לקח טוב ומוסר גדול, וכדלהלן:

תשובה ראשונה: היות שעשיו הרשע רצה להתחתן עם דינה, ויעקב לא הסכים, לכן נענש שהתחתן אתה שכם בן חמור. רבינו מבאר, שאם היתה דינה מתחתנת עם עשיו היתה יכולה לקרב אותו ולהחזיר בתשובה (אור החיים פרשת תולדות פרק כז פסוק א).

לקח טוב: גם אדם רשע ומומר כמו עשיו, אפשר וצריך לנסות להחזיר אותו בתשובה, כי לכל אחד יש תקוה.

תשובה שנייה: היות שיעקב עשה נדר להקים מציבה לה' ולהקריב עליו קרבנות, וכפי שקראנו בפרשת ויצא "וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לְאֱמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ, וְשָׁבַתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹהִים, וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹקִים", אולם בסופו של דבר התאחר והתעכב יעקב בעיר שכם הרבה זמן ולא קיים את הנדר, לכן נענש בסיפור של דינה.

לפי זה מפרש רבינו את הפסוק בפרשתנו "וַיֵּאמֶר אֱלֹקִים אֶל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית אֵל וְשָׁב שָׁם וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לְקַל הַנְּרָאָה אֲלֵךְ בְּבֶרֶךְ מִפְּנֵי עֵשׂוֹ אַחִיךָ", ולכאורה המילים 'ושב שם' מיותרים, אלא הכוונה שלא היה צריך להתעכב ולשבת בעיר שכם, אלא לבוא מיד לעיר בית אל כדי להקריב את הקרבנות שהוא נדר, ואחר כך יוכל לשבת ולהתעכב שם. וזה הכוונה "ושב שם" בבית אל, ולא בעיר שכם כפי שעשית עד עכשיו (אור החיים פרק לה פסוק א).

לקח טוב: כמה גדול העונש על איחור קיום הנדר, ובמדרש מבואר שגם מה שעשיו אחיו יצא להילחם איתו, וגם הסיפור של המלאך שהתאבק איתו ונעשה צולע, הכל היה עונש מחמת איחור הנדר, אלא שיעקב לא הרגיש ולא התעורר שסיבת כולם באיחור הנדר.

תשובה שלישית: גם אצל שכם בן חמור היה איזה ניצוץ טוב בנשמתו, ואותו ניצוץ היתה נשמת התנא ר'בי חנינא בן תרדיון שהיה טמון ומגולגל בתוך נשמת שכם בן חמור, ולכן היתה דינה צריכה להתחתן איתו, כדי להוציא ממנו את נשמת רבי חנינא בן תרדיון.

וזה מרומז בפסוק שאמר שכם בן חמור "וְהָאֶרֶץ הַנְּהָרָה רַחֲבַת יְדַיִם לַפְּנִיָּהּ", שנתכוין לרמז שכל הסיפור הזה נתגלגל בשביל "רַחֲבַת" שהוא ראשי תיבות רבי חנינא בן תרדיון (אור החיים פרשת תולדות פרק כח פסוק ה; פרשת ויחי פרק מט פסוק ג).

לקח טוב: הסוד הפנימי שמביא את הגויים שיחפצו להתגייר, מחמת דבוק הניצוץ של נשמה קדושה שיש בהם, ומתוך כך חוזר הניצוץ למקורו.

רמז מספר 'שעיר' בהמות ששלח יעקב לעשיו

בני שכם נתחייבו מיתה מדין רודף

עֲזִים מֵאֲתִים וְגו'. שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זְקֵנֵי צוֹק"ל שְׁנִתְּפוֹן יַעֲקֹב בְּחֻשְׁבוֹן שֶׁשָּׁלַח מִבְּעַלְי חַיִּים כְּחֻשְׁבוֹן שְׁעִיר שְׁעוֹלָה בּוֹ תִק"ף, וְלָזֶה שָׁלַח בְּחֻשְׁבוֹן עֲזִים וְרִחְלִים ת"מ, וְגַמְלִים שְׁלֹשִׁים עִם בְּנֵיהֶם הֵם שְׁשִׁים הָרִי ת"ק, פְּרוֹת וּפְרִים חֲמִשִּׁים, אֲתוֹנוֹת וְעִירִים שְׁלֹשִׁים, הָרִי תִק"ף לְשַׁבֵּר תְּקַפּוֹ. (לב, טו)

וַיִּהְרְגוּ כָּל זָכָר, וְאֶת חֲמור וְגו'. קֶשֶׁה, לָמָּה יִהְרְגוּ מִי שֶׁלֹּא חָטָא. וְעוֹד, לָמָּה לֹא הִקְדִּימוּ בְּבַעַל עֲבָרָה תְּחִלָּה. אַכֵּן הִנֵּה בְּנֵי יַעֲקֹב לֹא הָיָה בְּדַעְתָּם לְהִרְגֵּ אֶלָּא בְּעַל עֲבָרָה, אֶלָּא שֶׁכָּל בְּנֵי הָעִיר רָצוּ לַעֲמֹד בַּפֶּרֶץ כְּנִגְדָם לְבַל יִהְרְגוּ מִלְּכָם אֲשֶׁר עַל פֶּן הִרְגוּם מִדִּין רוֹדֵף, וְהוּא אֹמְרוֹ וַיִּהְרְגוּ כָּל זָכָר וּבָזָה הַשְּׂעִיר לְהִרְגֵּ אֶת חֲמור וְאֶת שְׁכָם. וְזוֹלָתָה זֶה לֹא הָיוּ יְכוֹלִין לְנַקֵּם נַקָּם מִהֶמְחִיב לָהֶם מִיָּתָה. (לד, כה)

בספה"ק **אגרא דכלה** הוסיף לבאר, שיעקב אבינו חשב במחשבתו כאותה כוונה שכיון הכהן גדול כששלח השעיר לעזאזל ביום הכפורים. ובזה מפרש מה שאמר יעקב 'כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלקים', דלכאורה קשה שיאמר יעקב כן על עשיו שחשוב פניו כראיית פני אלקים, אלא יש לפרש, דכוונתו דהוא נותן לו המתנה, באותו טעם וכוונה, כמו בשעה שנתקיים בכהן גדול 'כראות פני אלקים' שהכה"ג נכנס לקדש הקדשים ביוהכ"פ.

בספה"ק **באר מים חיים** כתב זול"ק: על טעם הרב הקדוש בעל אור החיים יש לפקפק, במה שכתב שכל בני העיר עמדו כנגדם לבל יהרגו מלכם, האין מרומז זה בכתוב, ואדרבה בעשיית המעשה נאמר ויבואו על העיר בטח גו', משמע שלא היה להם שום דבר עומד נגדם.

ומצינו בכמה ספרים שביארו בדברי רבינו, דיעקב רימז לו במספר 'תקף' למצוה מסוימת שגם היא במספר תקף, ובכח אותה מצוה ינצח אותה.

אם כי יש לומר שדייק רבינו לכתוב שכל בני העיר 'רצו' לעמוד בפרץ כנגדם לבל יהרגו מלכם, פ' שהכירו בהם שמעון ולוי שבודאי לא יחשו ולא ישקטו בעבור מלכם וירצו כולם להרגם, ולכן הגם שבפועל לא היה שום דבר כי לא ידעו בני העיר מזה, ולכן לא כתוב בקרא שום דבר על מלחמה וכדומה, אבל היו מחוייבים להרגם עוד בטרם יודעו הדבר, כי בודאי ילחמו, והיו במצב של הבא להרגך השכם להרגו.

א. בספה"ק **אמרי נועם** כתב לבאר דיעקב ביטל כח עשיו ע"י מצות תפילין שקיים, וזהו כוונת רבינו ששלח כמנין 'תק"פ' בהמות לעורר ולרמז כח ומצות 'תפילין', דתפילין הוא בגימטריא תקף. ומוסיף האמרי נועם שגם המלאכים ששלח אל עשיו היה מלאכים שנבראו ממצות תפילין.

ובמרקחת חיים (וייס) הקשה, דאם ידעו בני יעקב שאם יהרגו את שכם, יעמדו כל בני העיר בפרץ ועי"ז יצטרכו להרוג את כולם, א"כ לכאורה היה עדיף שלא יהרגו את שכם, כדי שלא לגרום שיסובב ע"י זה להרוג את כל בני העיר, דבכה"ג מסתבר שעדיף שלא לעשות מה שמחוייב להרוג את שכם, כיון שזה יגרום שיצטרך אח"כ להרוג אנשים אחרים.

וכן כתב בספה"ק **ישמח משה** דיעקב שלח המלאכים שנבראו ממצות תפילין של ראש. ובספה"ק **חקל יצחק** נתן רמז לזה: מלאכים ממ"ש, ראשי תיבות **מן מקום שער** - והיינו התפילין שצריכים להניחם בתחילת שער הראש, יעו"ש.

והביא **מהגר"ש קלוגר** בספרו 'עבודת עבודה' (ע"ז י, ב) שהעיר כעין זה במה שמסופר בגמ' שם שאנטונינוס היה הורג כל יום שנים מעבדיו כשבא ללמוד תורה אצל רבי, והקשו התוס' שם דהלא שפיכות דמים הוא משבע מצות, ותירצו שהיה אנטונינוס ירא פן יודיעו הדבר אל השרים והיו גורמין להרגו ואמרינן אם בא להרגך השכם להרגו.

ב. המהרש"ם בספר תכלת מרדכי כתב לבאר דברי רבינו, דיעקב אבינו בא בכח התורה, וביאר עפי"ד **הפני יהושע** (ברכות ה, א) שכתב לפרש דברי הגמ' שכל הקורא ק"ש על מטתו מזיקין בדילין הימנו, שנאמר ובני רשף יגביהו עוף ואין עוף אלא תורה, וביאר הפנ"י דהנה הנקבה בסט"א ששמה 'לילית' היא בגימטריא ת"פ, והזכר בגימטריא ס"מ, ושניהם ביחד הם בגימטריא תק"פ, וכשמתדבקים בהם נולדים המזיקים.

והקשה העבודת עבודה, דאה"נ שאחר שהביא עמו העבדים הוי בכלל הבא להורגך השכם להרגו, אבל איך הותר לו להביאם עמו כשידע שאח"כ יצטרך להרגם, כיון שב"נ מוזהר על שפיכות דמים וכעת העבדים עדיין לא היו מחוייבים מיתה.

וע"י כח התורה, שאז 'תורה' ביחד עם האותיות 'אל' (שמפרידים מן השם של הס"מ שהוא 'סמא-ל' ע"י כח התורה ועל ידי כך נפרדים הזכר והנקיבה של הסט"א), הם ג"כ בגימטריא תק"פ, אפשר לבטל כח הסט"א יעו"ש.

וכתב העבודת עבודה לתלות נידון זה **בפולגותת הבעל המאור והרוז"ה** (שבת נג, א מדפי הרי"ף) לגבי מילה כשנשפך החמין דלאחר המילה אם מותר למול בשבת ולהכניס עצמו למצב של פקוח נפש, והדברים עתיקין.

ג. במכתם לדוד (שפרבר) כתב לבאר דברי רבינו, דיעקב בא בכח התפילה, ועליו נאמר הפסוק הנותן אמרי שפר, שהתפלל לפני ה' לקבל תפלתו לשבר תוקפו של עשיו בתפילתו ובמעשיו, ו'שפר' בגימטריא תק"פ. ובזה מפרש דברי המסורה המובא בבעל הטורים דכתיב ג' פעמים שלוחה, מנחה היא שלוחה, והנה יד שלוחה, נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר, דהמסורה בא ללמדנו, ה'מנחה היא שלוחה', שהיה נראה לעשיו כמתנה, אבל האמת הוא 'והנה יד שלוחה', לשבר תוקפו של עשיו, וזה היה על ידי 'נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר', דהיינו כח התפילה.

עוד הביא במרקחת חיים ממה שייסד **הגרש"ז אויערבך** זצ"ל במנחת שלמה (ח"א סי' ז') שבפיקו"נ א"צ למנוע עצמו בשום דבר, אף שע"י זה יהיה מי שירצה להורגו, דמותר לו לעשות מה שרוצה, ואם אחד ירצה להורגו ע"ז מותר לו להרוג את חברו, והוא הדין בשבת מותר לו להדליק אור לצורך חולה אף שיכול ללכת לשכן ולהעיר אותו שיתן לו אור, וכן כשיש חוט חשמל קרוע ברחוב מותר לצלצל לחברת חשמל אף שהיה אפשר שיעמוד שם כל השבת ויודיע לאנשים שלא יעברו שם ע"ש באריכות. ובזה אתי שפיר העובדא דאנטונינוס וגם דברי רבינו, כי מותר לאדם לעשות דבר היתר כדרכו גם כשע"י זה יגרם היתר להרוג משום פקו"נ.

מאות מנידי שיעור והונג תורת האור החיים הקדוש מעידים: עם הספר 'כל הכתוב לחיים' המכיל אלפי ביאורים מגדולי הדורות על ספר 'אור החיים' הקדוש, פרגושים, פרשנים, מתיקות ועריבות' בדברי האור החיים הקדוש, ומגלים צפונות ונפלאות בתורתו הקדושה, עד בכדי שי'משתגשגו ויפתהשגו אחריה'.

להשיג בכל חנויות הספרים, או בקו ה'מורשת' 0733.743.620

סדר הלימוד בישיבתו של רבינו בשבת ומוצאי שבת

זהר, ואח"כ הלכה פסוקה. וככה יעשה בכל לימוד מד' חלקים.

והיה מיוסד הכל במספר במפקד שמות הקדש ותפלות מיוסדות ממנו לקשר העולמות ויתר כונות פשוטות, בדביקה חשיקה וחפיצה, זי"ע."

היו מזכירים שם התורמים בשבתות ובימים טובים מול 'כותל המערבי'.
כך כתוב באגרת לקהילת קאסלי באיטליה (אגרות ותשובות עמ' קכט) כתב על הישיבה הק':

"וסדר מדרש זה הוא על זה האופן, תלמוד תורה מן הבקר ועד הערב בחברה למעלה מעשרה - והמה חכמים מחוכמים בכתר היראה ואהבה והענוה מוכתרים, גם לשים לילות כימים בעסק התורה ובתחנונים, למול שוכן מעונים, בעד כללות עם אמונים, ולברך ביחוד כל החברים בשבתות וימים טובים מול כותל מערבי אשר שם שכינה שורה".

שידבר אפי' דיבור אחד של חולין, אלא יושבים בהשראת שכינה".

על 'משמרה' זו כותב החיד"א (בדבש לפי מערכת ת אות מא): "וכד הוינא טליא ראיתי להרב המופלא חסידא קדישא כמהר"ח נ' עטר ז"ל שישד קריאה נאמנה בכל ליל מוצאי שבת קודש מתחילת הלילה עד הבוקר, וחילק הלילה לד' משמרות ובכל משמרה לומד משנה וגמרא וזוהר והלכה פסוקה, וכך הוא בכל לימוד מד' חלקים, והיה מיוסד הכל במספר, במפקד שמות הקודש ותפלות שישד הרב ז"ל ליחד ולקשר כל העולמות, ויתר כונות פשוטות, זי"ע.

וכן כתב ב"חק לישראל" (שיצא לאור בליורנו תקנ"ז עם "יוסף לחק") בסוף ספר שמות: "ואני הצעיר כד הוינא טליא ראיתי להרב המופלא ח"ק כמהר"ח נ' עטר זלה"ה שישד קריאה נאמנה בכל מוצאי שבת קדש מתחילת הלילה עד הבקר, וחילק הלימוד לד' חלקים, ובכל חלק היה קורא משניות, ואח"כ סוגיא בפלפול עצום, ואח"כ קורא

בכל ליל שבת היו מתקבצים יחד, וכל אחד מסדר מה שעלתה בידו בפני כל החברה.

במוצאי שבת היו עושים משמרה ובדרך כלל היו לומדים כדלהלן: כ"ו מזמורי תהלים, ס"ה פרקי משניות, וכל הזוהר של פרשת השבוע מלה במלה, ג' או ד' דפין של גמרא, שמונה סימנים של שו"ע.

כך לשון רבינו במכתבו: "ובכל ליל מוצאי שבת אנו עושים משמרה ולומדים עד אור הבקר בדרך יחודים, ומה שאנו לומדים בדרך כלל הוא זה: כ"ו מזמורים כנגד שם הוי"ה, ומפרקי משניות כמספר שם אדנו"ת, וכל הפרשה של השבוע של זהר מלה במלה ובהתלהבות, וג' או ד' דפין של גמרא, וכמו שמונה סימנים של שו"ע.

ונגמר הסדר עד סמוך לאור היום. ואומרים תיקון חצות, ומתפללין עם הנץ החמה לסמוך גאולה לתפילה, לקיים והטוב בעיניך עשיתי. וכל משך הלילה אין מי

ישיעות חיים סיפורי ישיעות בזכות לימוד והפצת תורת אור החיים הקדוש

דידה נאה

התרגשתי מאוד מהדברים, וקבלתי על עצמי לקבוע חוק לימודים בכל שבוע בספר הקדוש.

כעבור שנה בדיוק משבוע לשבוע קיבלתי הצעה מעולה מקרוב משפחתי לרכישת דירה בדרום הארץ במחיר הזדמנותי, והרגשתי בחוש שהשי"ת מושיע אותנו מכח של הצדיק ותורתו הקדושה.

לתולדותיו של האור החיים, ושם ראיתי בהסכמת המקובל האדמו"ר רבי דוד חי אביחציה שליט"א שכותב ביטוי קצר ומגלה בכך מצפונות ליבו וזה לשונו: "וכל מה דאית לי מדילהון הוא".

כלומר שכל השפע שאנו זוכים בחיינו בא לנו מכח קדושת בעל אור החיים הק'.

סדר העדיפויות, בזמן שהמשפחה מתרחבת והשכירות מתייקרת. לכן עשינו המון סגולות מיוחדות לצורך הישועה, בנוסף לכך שהפצרנו בתפילה להשם שישלח לנו עזרתו מקודש.

יום אחד בא לידי קונטרס מרתק ובו קיצור מפרקי הספר המיוחד 'נר המערבי'

הנס שלי אירע לפני כמה שנים, ולפלא שרק בתקופה האחרונה הבנתי כי הדרך לישועה קשורה בקשר אמיץ בזכות לימוד תורתו של רבינו האור החיים הק'.

וזה הסיפור:

כעבור הרבה שנים מעת נישואי ועדיין לא עלתה בידנו לרכוש דירה, שכמובן שנושא זה עמד לנו בראש

אלפים כבר נושעו

בזכות תרומתם למען האור החיים הקדוש והפצת ספריו הקדושים

קנה לעצמך זכות אצל האור החיים הקדוש

מוקד הישועות: 0733-713-620

מכון אור החיים הקדוש

והנחת ספריו ותבין חק ומספלים לזאת תורתו

ה'טעם' שיש במאכל - מוכיח על הקדושה שבו

על פן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על פה הירך עד היום הזה פי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה.

רבינו כותב יסוד עצום בענין המאכלים, שכל המאכלים יש בהם יניקה מכוח הקדושה, שהרי כל העולם נברא באמצעות התורה, שהיא שמו של הקדוש ברוך הוא, ובכל דבר גשמי יש חיות דקדושה. אלא שהרוחניות שבה התגשם ונהפך למאכל. וה'טעם' שיש בכל מאכל, הוא מוכיח על הקדושה שיש בה, כי הוא הטעם הוא משהו רוחני שאינו מולבש בדבר גשמי, והוא כולו רוחני.

לפי זה מבאר רבינו, את הענין שאין טעם בגיד הנשה, שעל ידי נגיעת שרו של עשיו בגיד, נעקר ממקור הקדושה ושלט בו הקליפה, וממילא איבד את הטעם שבו, ולכן גם אסור לאכול את גיד הנשה, כי אין בו כמעט חיות של קדושה.

וזה לשון קדשו של רבינו: לצד שנזדעזע הגיד ממקור הקדושה ושלט בו הקליפה בחינה זו בכל מקום שהיא נטמאה, ואסרה הבורא כי הוא היודע. ותמצא סוד בזה, כי גיד זה אין בו טעם והוא סימן לבחינת הקליפה כי אין בה טעם כיון שנעקרה קדושה ממנו. יש בזה פשטים לומר, אלא שהעיקר כמו שכתבת'.

דברים נפלאים על סגולת וכוח השם של האדם

כתב רבינו בפרשתינו, שהשם שיש לאדם הוא השם של נשמתו, וה' נותן בלב האדם לקרוא שם לבנו כפי שם נשמתו. ובה מבאר דברי הגמרא על הפסוק 'לכו חזו מפעלות יהוה אשר שם שמות בארץ', ואמרו חכמים שאפשר לדרוש את הפסוק כאילו כתוב 'שמות', שהקדוש ברוך הוא שם לאב בשעת הברית מילה את השם בפה, שיתן לו כפי שם הנשמה.

ובספרו הקדוש "חפץ השם" כותב רבינו וזו לשונו: 'דוע אומרם זכרונם לברכה, כי כל השמות שקורין האבות לבניהם, הם-הם השמות העיקריים שקורא ה' לנשמות בעולם העליון, וה' נותן בלב האדם לקרות השם ההוא לבניו כשם שקרא ה' לנשמה'.

בזה מבאר רבינו את המסופר בגמרא, שרבי היה בודק תכונות אנשים לפי שמותיהם, כי בשם של האדם טמון כוח ומעלת נשמתו, ואפשר לבדוק לפי השם.

ולכן גם מובא שצריך האדם לומר פסוק בסוף שמונה עשרה כדי שיזכור את שמו, ורואים מזה שאדם רשע אין לו שם, ומה ההסבר הזה. אלא אם האדם חוטא הוא מאבד את הנשמה, וממילא מאבד גם את שמו.

בזה מבאר רבינו הקדוש בטוב טעם, את הפסוק בפרשת נצבים ו'ומחה ה' את שמו מתחת השמים', וזה לשון קדשו: 'דע, כי שורש נשמות עם בני ישראל יסודתם בהררי קודש תחת השמים, והנשמות הם חצובות מתחת כסא כבודו יתברך, והבן. וכבר ידעת סוד השם כי הוא הנשמה, וכמו שהארכנו במקומות אחרים, ואמר הכתוב 'ומחה ה' את שמו', שהיא נשמתו, משורשה, שהוא תחת השמים, וזו היא כריתות הנפש משרשה'.

נערך מתוך שיעורי אוה"ח הק'

מאת הרה"ח יהודה וייס שליט"א

ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה אחתם. התרגום על תיבת 'במרמה' כתב 'בחכמתא', ומעיר רבינו איזה חכמה היתה כאן, אדרבה הלא זה נראה כגניבת דעת כל מה שעשו בני יעקב עמהם.

ומבאר ברעיון עמוק ונפלא, כי בני יעקב חשו לכל ירגישו ויבינו אנשי שכם במזמתם, ואז ידעו להיזהר מהם ולא יצליחו להפיק את מזמתם להענישם, כיון שידעו לשמור עצמם ולעמוד כנגדם.

לכן בכוונה תחילה באו להראות הקפדתם במעשה בת יעקב, שאילו היו מתעלמים מזה היו שכם וחמור חושדים אותם כי באים אליהם בחשאי, ודוקא פתחו תחילה בדיבור קשה ותוכחה על המעשה הנבזה שהעזו לעשות, ומכך נתוודע שאינם מדברים אחד בפה ואחד בלב.

כיון שכך, אחר ששינו דיבורם ודיברו באמירה רכה לא נוכל לעשות וגו' אלא אך בזאת נאות לכם, שכל העם יהיו שווים וכולם ימולו, האמינו וסמכו על דבריהם ללא שום חשש וחשד, ועל ידי זה עלתה בידם להוציא לפועל הדרך להמית כל בני העיר.

מוסיף רבינו חשבון דק ביותר, כי מדרך הרמאים שרוצים להפיל את שכנגדם, מדלגים על פרטי ההסכם ומראים עצמם כאילו אינם מדקדקים כלל, ואף מסכימים להיטיב בתנאים.

אבל כאן הראו להיפך, שהתנו עמהם על כל פרט ופרט להוכיח שכוונתם אמיתית, וזהו המרמה הגדולה שעשו בדעת ותבונה וחכמה גדולה.

ויעשו ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב. אף שהיה נראה כבריחה מרוב פחד וחולשה, עם כל זה "ויהי חתת אלקים", ואפילו שכבר נעלמו, עדיין יראו על נפשם.

ויבן שם מזבח ויקרא למקום א-ל בית א-ל כי שם נגלו אליו האלקים בקרחו מפני אחיו. כשברח יעקב מעשו כבר קרא למקום זה 'בית קל', כי אז כבר נגלו הטובות בהבטחת השי"ת להיטיב עמו. ועתה הוסיף לייחד שמו של הקב"ה, אחרי שאכן נתקיימו כל אותם הטובות.

ויאמר לו אלקים שמה יעקב לא יקרא שמה עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמה ויקרא את שמו ישראל. מה נשתנה אצל אברהם שהקורא 'אברם' עובר בעשה. וכמו שהתורה התירה אצל יעקב, נילף מזה לאברהם. אלא כיון שכתוב "שמך יעקב" מודגש בפירוש ששם זה ישאר לעולם.

והסיבה לשינוי השמות, לפי שהשם שניתן לאדם זהו חלק ה'נפש', וגם כשניתוסף שם אחר, אינו עוקר לשמו הקודם. אבל אצל אברהם, מונח בשמו החדש שם אברם, כיון שכך אין כל היתר לקוראו אברם כי זה מגרע ומחסיר מנפש שמו 'אברהם', לא כן אצל יעקב שנוסף שם אחר יעקב ו'ישראל'.

זכותו יגן עלינו וזכרונו צדיק לברכה